

Рецензія на методичний посібник "Українська фантастична проза у системі факультативних занять"

*кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника
лабораторії літературної освіти Інституту педагогіки НАПН України
Наталії Михайлівни Логвіненко*

Запропонована праця "Українська фантастична проза у системі факультативних занять" містить нові методологічні та методичні підходи (ноосферний, аксіологічний, холістичний, особистісно орієнтований, компетентнісний), удосконалює технологію розвитку читацької діяльності, пропонує новітні методи та форми вивчення української фантастичної прози в системі курсів за вибором у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Важливим є те, що посібник складається із двох розділів теоретико-практичного спрямування. У теоретичній частині аналізується історія розвитку фантастичного жанру в Україні певного періоду (довоєнний, післявоєнний, новий, сучасний). Брак наукових праць попередників про жанрові особливості фантастичної прози компенсовано залученням значної кількості джерел мемуарного, літературно-критичного, філософського, педагогічного й соціологічного змісту. Тут наводяться основні життєві й творчі віхи письменників-фантастів (зокрема В. Винниченка, Д. Бузька, Ю. Смолича, М. Трублаїні, М. Дашкієва, В. Владка, Ю. Бедзика, Олеся Бердника, О. Тесленка, Г. Пагутяк та ін.), розкрито зміст і особливості їхніх творів.

Значна увага приділена практичним аспектам, де висвітлено й обґрунтовано методичні основи вивчення фантастичних творів різних видів (наукових, історичних, пригодницьких, утопічних), зокрема історію розвитку фантастики в Україні як окремого літературного явища. Серед ефективних методів і форм вивчення літератури автор перевагу надає самостійній, пошуково-дослідницькій та творчій діяльності старшокласників у системі факультативних занять.

У методичному посібнику пропонуються найрізноманітніші творчі завдання, зокрема, складання тез, огляд періодичних видань, підготовка доповідей, рефератів, написання рецензій або відгуків про самостійно прочитану книгу, написання сценарію мультфільму за творами, створення коміксів, підготовка запитань для інтерв'ю з письменником, підготовка роботи до захисту (МАН), які сприятимуть розвитку інтелектуальних здібностей, здатності учнів до самостійного мислення, особистісного сприйняття хуждожного тексту.

Методичний посібник базується на значному обсязі здійсненої експериментальної роботи, на результатах літературно-краєзнавчого пошуку. Цінним моментом є те, що до змістового обігу методичної праці

залучається низка розроблених авторських факультативних занять, зокрема інноваційні моделі лекційних, практичних, семінарських занять, учнівських конференцій тощо, приділена належна увага ефективним традиційним і особливо інноваційним прийомам і засобам навчання.

У методичному посібнику враховано сучасні підходи до вивчення літератури в системі шкільних навчальних предметів, окреслено напрями нового бачення як традиційних, так і інноваційних методологій, простежується чіткий зв'язок із авторською програмою факультативного курсу "Українська фантастична проза", із чинними програмними вимогами до шкільного предмета літератури, тому, на нашу думку, книга стане в пригоді не лише учителям-практикам, а й викладачам і студентам вишів.

Слід зауважити, що рецензований посібник, без сумніву, потрібний і корисний, варто було б посилити більшою кількістю тестових завдань, адже це один із найефективніших сучасних засобів перевірки знань учнів загальноосвітніх шкіл.

Вважаємо, що методичний посібник "Українська фантастична проза в системі факультативних занять" кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника лабораторії літературної освіти Інституту педагогіки НАПН України Наталії Михайлівни Логвіненко відповідає усім вимогам, що ставляться до науково-методичних робіт такого типу, є актуальним і доречним у шкільному навчально-виховному процесі як один із альтернативних посібників у сьогоденному різноманітті поглядів, підходів до процесу вивчення літератури взагалі і до фантастичної прози зокрема. Творчий підхід, великий досвід і знання автора, науково-методичне розуміння поставленої проблеми роблять аналізовану працю цікавою і необхідною для школи, адже запропоновані матеріали знайдуть застосування на уроках української літератури та факультативах у загальноосвітніх навчальних закладах.

Рецензент —

Н. В. Дига,

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри української*

*і зарубіжної літератури та методики навчання
ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія Сковороди"*